

Środa, 12 lipca

nr 80/2023 (312) | DARMOWA GAZETA MIEJSKA

ISSN 2720-0701 | NAKŁAD: 45 000

600 LAT ŁODZI
EX NAVICULA NAVIS

ŁÓDŹ.pl

DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

DEPECHY MODE

DWA KONCERTY W ŁODZI **strona 2**

VADEMECUM
HISTORII ŁODZI
ODC. 26.

strona 7

OJCIEC ŁÓDZKICH
FABRYKANTÓW

AKTUALNOŚCI

PONAD 150
WYCIECZEK
URODZINOWYCH

strona 3

AKTUALNOŚCI

KŁADĄ ASFALT
NA KRAKOWSKIEJ

strona 3

ŁÓDŹ DLA DZIECI

NAD WODĘ

strona 8

KRZYŻÓWKA + SUDOKU CHWILA RELAKSU
DLA KAŻDEGO

strona 12-13

AUTOPROMOCJA

TWOJA REKLAMA W ŁÓDŹ.PL

ZADZWOŃ: 722 006 791

GWIAZDY W ŁODZI

DWA KONCERTY DEPECHE MODE

Kultowa brytyjska grupa Depeche Mode zagra w Łodzi koncerty w ramach trasy Memento Mori. Dave Gahan, Martin Gore i spółka wystąpią w Atlas Arenie dwa razy – 27 i 29 lutego 2024 r.

Memento Mori jest jedną z największych w historii Depeche Mode, a także jedną z największych światowych tras koncertowych w 2023 r.

FOTO: MAT. PRAS

BILETY NA KONCERT DEPECHE MODE W ŁODZI

Bilety będą w sprzedaży od 14 lipca (piątek) od godz. 10:00 na livenation.pl.

Przedsprzedaż dla klientów Citi Handlowy rozpocznie się 12 lipca (środa) o godz. 10:00.

Przedsprzedaż dla klientów Ticketmaster rozpocznie się 13 lipca (czwartek) o godz. 10:00.

Po dotychczasowym sukcesie trasy koncertowej Memento Mori Depeche Mode ogłasza dodatkowe koncerty na rok 2024. Zespół odwiedzi m.in. Londyn, Berlin, Paryż, Madryt i Mediolan, a 27 i 29 lutego pojawi się w Łodzi na dwa koncerty w Atlas Arenie. Studziesięciodniowa trasa

TUNEL PKP

FOTO: LODZ.PL

TRAMWAJE WRÓCIŁY, kiedy auta na całej szerokości?

Maszyna drążąca tunel kolejowy z Fabrycznej na Kaliską minęła już al. Włókniarzy. Kiedy zostaną otwarte wszystkie pasy ruchu?

W środę, 5 lipca, z tunelu kolejowego pod al. Włókniarzy zaczęła wydobywać się na powierzchnię substancja do uszczelniania ringów, w których budowany jest tunel. MPK musiało wstrzymać ruch tramwajowy i uruchomić komunikację zastępczą. W niedzielę, 9 lipca, udało się opanować sytuację

i przywrócić ruch tramwajów. Maszyna drążąca minęła pod ziemią obie nitki al. Włókniarzy i zgodnie z zapowiedziami dzisiaj, czyli 12 lipca, powinien zostać przywrócony ruch samochodowy na wszystkich pasach w obie strony. Został on zawieszony kilka tygodni temu ze względów bezpieczeństwa na czas przejścia tarczy pod aleją. Możliwe jednak, że termin ten się wydłuży o kilka dni.

Aha

ORIENTARIUM ZOO

14 lipca obchodzimy Dzień Rekina. Owiane złą sławą zwierzęta w rzeczywistości wcale nie są tak przerażające, jak mogłoby się wydawać.

W Orientarium Zoo Łódź mieszkają aż cztery gatunki rekinów: żarłacz rafowy czarnopłetwy, żarłacz brunatny, rekiny brodate i rekiny epoletowe. W piątek,

14 lipca, już od wczesnego popołudnia wszystkie będą obchodziły razem z gośćmi zoo swoje święto. W programie: spotkanie z nurkiem, który opowie o swojej pracy i zdradzi, czy pływanie z rekinami jest faktycznie niebezpieczne, a opiekunowie zwierząt będą obalać mity dotyczące rekinów.

PKS

DZIEŃ REKINA W ORIENTARIUM PIĄTEK, 14 LIPCA

Harmonogram:
11:30–12:30 – spotkanie z nurkiem
12:30–14:30 – zwiedzanie zapleczy rekinów
14:30 – pokazowe karmienie rekinów

FOTO: LODZ.PL

DWA DNI WOLNEGO ZA ODDANIE KRWI!

FOTO: FREEPIK

Dawcy których grup są szczególnie potrzebni w Łodzi?

Już nie jeden, ale dwa dni płatnego urlopu przysługuje honorowym dawcom krwi. Pandemiczne zasady zostały utrzymane na stałe, a dawcy są szczególnie potrzebni w wakacje. W Łodzi już zaczyna brakować tego cennego płynu, szczególnie krwi grup A Rh+ i A Rh-. Niewiele lepiej jest też z gru-

pami AB Rh- i 0 Rh-. W Łodzi krew można oddać w siedzibie RCKiK przy ul. Franciszkańskiej 17/25.

JB

ŁÓDZCY MATURZYŚCI powyżej średniej

Poznaliśmy wyniki egzaminów maturalnych. W Polsce zdało je 84,4% uczniów. Łódzcy maturzyści wyróżniają się na tle kraju – egzaminy zaliczyło 9/10 osób.

Łódzki wynik to 89,7% zdanych matur. Uczniowie najlepiej poradzili sobie z językiem angielskim, który zdało 97,8%

maturzystów. Z języka polskiego i matematyki wyniki również były bardzo wysokie, to odpowiednio 96,4% oraz 92,9% maturzystów z pozytywną oceną. Do najważniejszego testu, jakim jest egzamin dojrzałości, przystąpiło 3587 maturzystów z Łodzi.

Red

ZNOWU TROJACZKI!

Już piąte w tym roku trojaczki urodziły się w Instytucie Centrum Zdrowia Matki Polki. Dzieci czują się dobrze, a ich rodzice nie mogą się doczekać, aż wszyscy znajdą się w domu.

Mirosława i Przemysław Matusiakowie z Gałkówka Dużego mają powody do dumy. Całkiem niedawno w ICZMP na świat przyszło ich troje dzieci: dwie dziewczynki – Liliana i Jaśmina

– oraz chłopiec – Antoś. Córeczki tuż po porodzie mierzyły 44 cm, syn natomiast miał 51 cm. Zarówno dzieci, jak i ich mama mają się dobrze.

– Po raz kolejny urodziły się trojaczki – mówi dr hab. Michał Krekora, kierownik Kliniki Położnictwa i Ginekologii. – Od 1989 r. w Instytucie odbyło się 131 tys. porodów, z czego 123 były ciążami trojaczymi. W latach 2021–2022 nie było żadnego takiego przypadku, natomiast w 2023 r. to już piąta taka ciąża.

K3

FOTO: LODZ.PL

INFO

Więcej, nie tylko o trojaczkach, przeczytasz na WWW.LODZ.PL

URODZINOWE WYCIECZKI ŚWIĘTOWANIE PRZEZ ZWIEDZANIE

Znany program wycieczek i spacerów, organizowanych z okazji 600. Urodzin Łodzi. Możemy wybierać z ponad 150 propozycji, w tym zwiedzanie niedostępnych na co dzień miejsc. Niektóre z nich ukryte są również pod ziemią.

Główny weekend obchodów 600. Urodzin Łodzi to tradycyjnie specjalnie przygotowane na tę okazję wycieczki i miejsca do zwiedzania. Wiele z nich to niedostępne zwykle obiekty: podziemny kanał Łódki, zaplecze łódzkich stadionów, Wojsko-

wych Zakładów Lotniczych, Orientarium Zoo Łódź, Teatru Pinokio, lotniska, Grupy Oczyszczalni Ścieków, miejskiej sortowni śmieci czy zajezdni MPK przy ul. Limanowskiego i ul. Telefonicznej. W programie wycieczek są też oprowadzania po ciekawych inwestycjach. Zwiedzimy m.in. odnawiany Księży Młyn, famuły przy ul. Ogrodowej, postindustrialny kampus Politechniki Łódzkiej, willę przy ul. Wólczańskiej 17, znaną jako „Szuflandia”, oraz willę Kestenberga przy ul. Sterlinga. Wielbiciele mocnych wrażeń będą mogli zejść do kanału pod parkiem Staromiejskim lub wybrać się na wieżę kościoła św. Mateusza. Planowane są również

wycieczki rowerowe. Łódzkie instytucje kultury zapraszają na tematyczne spacery. Zwiedzając wystawy i obiekty, poznamy historię Łodzi włókienniczej i filmowej, życie rodzin Scheiblerów i Poznańskich, wojenne dzieje Łodzi oraz historię łódzkiego getta. W muzeach czeka blisko 30 wystaw, a wiele z nich będzie dostępna bezpłatnie lub za złotówkę. Dla miłośników filmu gratką będzie przypomnienie... 600 kapeluszy filmowych podczas wycieczek po Łódzkim Centrum Filmowym. Na część spacerów i oprowadzań trzeba się będzie zapisać. Wszystkie informacje znajdują się na stronie WWW.LODZ.PL/600, w zakładce URODZINOWE WYCIECZKI. (kz)

Największe łódzkie atrakcje w promocyjnej cenie – to wyjątkowa urodzinowa oferta dla posiadaczy Karty Łodzianina. Za 10 zł będą mogli kupić bilet do Aqua-parku Fała, Orientarium Zoo Łódź i planetarium oraz do Ulicy Żywiołów w EC1.

ORIENTARIUM, EC1 I FAŁA ZA 10 ZŁ Z KARTĄ ŁODZIANINA

ODBIERZ ZAPROSZENIA NA KABARETY

Główny weekend obchodów 600. Urodzin Łodzi to także najlepsze polskie kabarety, które zobaczymy na Księżym Młynie. Jak zdobyć bezpłatne zaproszenia?

do godz. 20:00. Jedna osoba może dostać maksymalnie cztery zaproszenia.

Od dzisiaj, przez trzy kolejne popołudnia można zdobyć zaproszenia na urodzinowe występy najlepszych polskich kabaretów. Od godz. 16:00 będą czekały na chętnych w pasażu Rubinsteina.

12 lipca (środa) – na Kabaret pod Wyrwigroszem i Mumio
13 lipca (czwartek) – na Grupę MoCarta

14 lipca (piątek) – na Formację Chatelet i Kabaret Moralnego Niepokoju
Stanowisko odbioru wejściówek będzie czynne

GRUPA MoCarta

MUMIO

KABARET POD WYRWIGROSZEM

KABARET MORALNEGO NIEPOKOJU

FORMACJA CHATELET

600 LAT ŁODZI

PLAN DLA OSIEDLI

KŁADĄ ASFALT NA KRAKOWSKIEJ

Trwa jedna z bardziej wyczekiwanych inwestycji – przebudowa ul. Krakowskiej na prawie kilometrowym odcinku od ul. Siewnej do ul. Barskiej.

– Na ul. Krakowskiej trwa układanie asfaltu po stronie osiedla. Kiedy nawierzchnia będzie gotowa, przełożymy ruch i zaczniemy prace po stronie parku na Zdrowiu – zapowiada Marcin

Sośnierz z Zarządu Inwestycji Miejskich.

W ramach trwającej przebudowy wykonano stabilizację i podbudowę drogi z kruszywa po stronie osiedla, na odcinku od ul. Rowerowej do ul. Złotno. Drogowcy ułożyli też krawężniki oraz wykonali podbudowę i betonową nawierzchnię w zatoce autobusowej. Prace przy kanalizacji deszczowej i odwodnie-

niu po zachodniej stronie ul. Krakowskiej wykonane są już w całości. Trwają prace związane z układaniem krawężników i obrzeży betonowych wzdłuż jezdni, chodników, dróg rowerowych i zjazdów. Ponadto drogowców zobaczymy przy pracach brukarskich. W ramach inwestycji rozpoczęto prace związane z przebudową wodociągu.

ML

SAMBODROM NA PIOTRKOWSKIEJ!

Już 22 lipca najważniejszą łódzką ulicą przejdzie roztańczony korowód. Kolorowa parada, jaką znamy z Rio de Janeiro, zawita do naszego miasta z okazji 600. Urodzin Łodzi.

Roztańczony, kolorowy pochód pokona dwukilometrową trasę – od pomnika Jednorozca aż do pl. Wolności. Uczestnicy przejdą w ryt-

mach samby w towarzystwie dziesiątek tancerek i artystów, także tych, którzy mieli okazję prezentować się na żywo na słynnym Sambodromie w Brazylii. Teraz przeniosą ten klimat do Łodzi!

START: sobota, 22 lipca, godz. 20:00, ul. Piotrkowska 155, na wysokości Stajni Jednorozców

red

Koreańskie zastawki w Matce Polce

Lekarze z Instytutu Centrum Zdrowia Matki Polki wykonali pionierskie zabiegi. Dzięki wstawionym zastawkom pięcioro dzieci uniknęło trudnych kardiochirurgicznych operacji.

Dziesięcioletni Wojtek Augustyniak urodził się z poważną, złożoną

wadą serca, którą lekarze zdiagnozowali w drugiej dobie jego życia. Konieczna była operacja na otwartym sercu. Potem trzeba było jeszcze wykonać balonikowanie i zamknąć dziury między przedsionkami i komorami.

Niedawno chłopiec trafił do Centrum Zdrowia Matki Polki, gdzie wszczepiono mu nowatorską zastawkę. Technologia prosto z Korei pozwala pacjentom bardzo szybko dojść do siebie. Wojtek zdrowieje i szykuje się

do wyjazdu z rodzicami na wakacje.

Ta jedna z najnowszych technologii, dopuszczona na rynek amerykański i koreański, jest w trakcie badań klinicznych w Europie. Pionierskie operacje przeprowadził zespół kardiologów z ICZMP, który współpracował m.in. z warszawskim Centrum Zdrowia Dziecka. Każdy pacjent otrzymał wyprodukowaną przez koreańską firmę zastawkę, skonstruowaną specjalnie dla niego.

– Trzeba było dokładnie sprawdzić, czy zastawki mogą być implantowane w tych miejscach, w których chcemy, i czy się tam utrzymają – podkreśla

NAJNOWSZE TECHNOLOGIE

dr Paweł Dryżek, kierownik Pracowni Hemodynamiki ICZMP.

Wprowadzane do serc przez żyłę udową lub szyjną zastawki samoistnie ustawiają się w odpowiednim miejscu. Są bardzo delikatne i nie naciskają na struktury otaczające. Co więcej, mogą być zakładane u pacjentów o masie ciała poniżej 30 kg. Zanim lekarze przeprowadzili zabiegi, musieli przejść specjalne szkolenie.

Uczyli się, jak składać zastawki i jak umieszczać je w urządzeniu wprowadzającym, które później było doprowadzane do serca.

Koszt całej procedury i zastawki dla jednego pacjenta wynosi ponad 100 tys. zł.

– Mam nadzieję, że w przyszłości będziemy mogli w ten sposób leczyć coraz więcej dzieci mających podobną przypadłość – dodaje prof. Tomasz Moszura, kierownik Kliniki Kardiologii Dziecięcej ICZMP.

red

Źródlowa i Północna to dwie ulice spotykające się przed rondem Solidarności. Drogowcy wymienili na nich zniszczoną nawierzchnię.

NAPRAWIONE ULICE

Nawierzchnia ul. Źródlowej przed rondem Solidarności, przy ul. Spornej oraz w rejonie Bulwaru Nad Łódką została naprawiona. Na ul. Północnej natomiast wymiany doczekała zniszczona jezdnia pomiędzy ul. Źródlową a ul. Wierzbową oraz przy ul. Dwernickiego.

Ponadto drogowcy pracują na ul. Rzgowskiej, gdzie nowy asfalt zastąpi dziury na odcinku od ul. Paderewskiego do ul. Dachowej. Natomiast na kolejne dni zlecono prace m.in. na ulicach: Traktorowej, Strykowskiej, Nowe Sady, Jagodnica, Wigury i al. Kościuszki w rejonie ul. Żwirki.

TAnd
FOT.LODZ.PL

Ul. Północna

TESTY NOWYCH ZRASZACZY

FOT.LODZ.PL

Zakład Wodociągów i Kanalizacji testuje na ul. Piotrkowskiej nowe zraszacze, które mają chłodzić łodzian w czasie upałów.

Urządzenia produkujące wodną mgiełkę są instalowane na hydrantach. Jedno z nich możemy już testować koło Domu Buta, przy skrzyżowaniu z ul. Tuwima. – Nie montujemy na ul. Piotrkowskiej kolejnych kurtyn wodnych, ale wykorzystujemy istniejącą już infrastrukturę wodociągową. Mamy tu kilka hydrantów przeciwpożarowych, znajdujących się najczęściej przy skrzyżowaniach ulic. To miejsca nadające się do chłodzenia przechodniów w upały – mówi Miłosz Wika ze ZWiK-u. MW

INFO

Jak jeszcze można chronić się przed upałem? Czytaj na str. 6.

GŁOSUJ NA NAJLEPSZĄ ARCHITEKTURĘ

FOT.LODZ.PL

Na platformie Vox Populi (vox.uml.lodz.pl) rozpoczęło się głosowanie na Nagrodę Łodzianek i Łodzian w konkursie o Nagrodę Architektoniczną Prezydenta Miasta Łodzi. Plebiscyt potrwa do 7 sierpnia.

Do nagrody mieszkańców konkursowe jury nominowało osiem obiektów: kompleks EC1, Koci Szlak i zielony parking na Księżym Młynie, zespół Monopolis, biurowiec Ogrodowa Office, osiedle Piotrkowska 44 – Nowa Odsłona, hotel Puro oraz budynki Sepia Office i Teal Office w OFF Piotrkowska Center.

Do pierwszej edycji konkursu o Nagrodę

Architektoniczną Prezydenta Miasta Łodzi, który wyłoni najlepszą realizację architektoniczną, powstałą w latach 2018–2022, łodzianie zgłosili 50 obiektów i przestrzeni publicznych. Do udziału w konkursie zakwalifikowano 44 z nich. Jury wybrało już 12 (po trzy obiekty w czterech konkursowych kategoriach: zrewitalizowany obiekt lub zespół obiektów, współczesna kamienica, przestrzeń miejska oraz rozwiązanie proekologiczne), spośród których wyłoni zdobywcę Grand Prix. (pj)

LETNISKO

Po raz trzeci na Księżym Młynie w Łodzi wybrzmi Letnisko. Na letniej scenie zagrają najciekawszy artyści polskiej muzyki. W najbliższy weekend gwiazdą wieczoru będzie Brodka.

– W zielonym, urokliwym zakątku Łodzi, korzystając z naturalnej scenografii, po raz trzeci już tworzymy kameralną i intymną scenę koncertową, na której zagra plejada wyjątkowych

BRODKA NA KSIĘŻYM MŁYNI

Księży Młyn dostaje nowe życie. Pofabryczna perła łódzkiej architektury wypełni się gwarem i muzyką. Line-up kierowany jest do ludzi w każdym wieku, spragnionych spotkania z artystami na żywo w niebanalnej przestrzeni. Księży Młyn tego lata stanie się najbardziej klimatycznym punktem naszego miasta.

gwiazd polskiej muzyki – mówi organizator wydarzenia, dyrektor Łódzkiego Centrum Wydarzeń, Piotr Kurzawa. Podczas wydarzenia spotkają się jazz, hip-hop, pop, muzyka alternatywna i elektronika. Za nami pierwsze koncerty, a przed nami Brodka, Mery Spolsky, Daria ze Śląska, duet

LXS (Steez i Lena Osińska), Kinny Zimmer oraz Karaś/Rogucki. W najbliższą sobotę na scenie wystąpi znana wszystkim doskonale Monika Brodka. **Bilety w cenie od 69 do 79 zł są dostępne na www.lcw.lodz.pl.**

FOT. MAT.PRAS.

3 - LETNISKO KSIĘŻY MŁYN 2023 - LETNISKO

2023 - LETNISKO KSIĘŻY MŁYN 2023 - LETNISKO KSIĘŻY MŁYN 2023 - LETNISKO KSIĘŻY MŁYN 2023

LETNIA AKADEMIA JAZZU

Klub Wytwórnia zaprasza na kolejne koncerty w swoim wakacyjnym cyklu. W czwartek, 13 lipca, posłuchamy Tropical Soldiers in Paradise i Skalpel.

Letnią Akademię Jazzu otworzą 13 lipca Tropical Soldiers in Paradise. To siedmioosobowy zespół tworzący muzykę inspirowaną hip-hopem, jazzem, afrobeatem i latynoamerykańską rytmiką. Szerokie instrumentarium, w skład którego wchodzi zarówno instrumenty tradycyjne, jak i współczesna elektronika, tworzy unikalny styl grupy. **Marcin Sojka** – MPC, perkusja, ksylofon
Maciek Łepkowski – gitara elektryczna
Tymek Bryndał – gitara basowa
Emilia Gołos – klawisz, syntezatory
Filip Krzysztoporski – perkusjonalia
Grzegorz Pałka – puzon
Kuba Łupiński – trąbka
Po „Żołnierzach” wystąpi Skalpel, nujazzowy duet two-

rzony przez producentów nagrań i didżejów – Marcina Cichego i Igora Pudłę. Skalpel niezwykle umiejętnie łączy tradycję z nowoczesnością. Duet inspirowany utworami jazzowymi z lat 60. i 70., które wykorzystuje do tworzenia swojej własnej muzyki. Efektem takiego połączenia jest nowe, niesamowite brzmienie. Ich muzyka to kompilacja jazzu z zacięciem do elektroniki i hip-hopu. **Letnia Akademia Jazzu** czwartek, 13 lipca godz. 19:00 **Klub Wytwórnia** ul. Łąkowa 29

Tropical Soldiers
fot. Akser Cetner

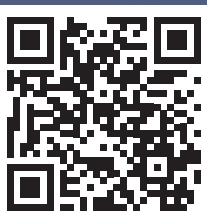

Żołnierze ze SKALPELEM

INFO

WYGRAJ ZAPROSZENIA
W środę, 12 lipca, śledź nasz profil na Facebooku. Ok. godz. 12:00 będzie można wygrać zaproszenia na koncerty zespołów Tropical Soldiers in Paradise i Skalpel.

Skalpel
fot. Bartosz Hołoszkiewicz

DZIEJE SIĘ W ŚRODĘ

Zumba w Manufakturze

Nie ma chyba bardziej energetycznej i wakacyjnej formy ruchu niż zumba! Latynoska muzyka, uśmiechnięci, pełni pozytywnej energii instruktorzy i proste, acz intensywne choreografie sprawiły, że zumbę pokochały miliony ludzi na całym świecie. Zajęcia rozpoczynają się o godz. 19:00 na rynku Manufaktury pod czujnym okiem instruktorów Satum Fitness.

Dirty Dancing na Julianowie

TME Polówka zaprasza do parku im. Adama Mickiewicza. O zmroku, koło amfiteatru rozpocznie się projekcja „Dirty Dancing”. Plenerowe kino jest bezpłatne, trzeba zabrać jedynie koc i dobry humor.

DZIEJE SIĘ W CZWARTEK

Warsztaty rodzinne „We własnej skórze”

Centralne Muzeum Włókiennictwa przy ul. Piotrkowskiej 282 zaprasza na kreatywne spędzanie czasu w gronie rodziny. Warsztaty „We własnej skórze” to półtorej godziny twórczego kombinowania pod opieką doświadczonego edukatora. Na warsztaty obowiązują zapisy pod nr. tel. 500 527 855 w godz. 8:00–16:00 (poniedziałek–piątek).

Bilet: 16 zł (dla pary opiekun + dziecko; kolejne dziecko + 8 zł). Bilety do nabycia w kasie Muzeum lub biletomacie po wcześniejszej rezerwacji miejsca (500 527 855).

JAK RADZIĆ SOBIE Z UPALEM?

Gdy żar leje się z nieba, wiele osób narzeka na gorsze samopoczucie. Szczególnie dotyczy to seniorów, u których dodatkowo mogą pojawić się problemy z oddychaniem czy obrzęki ciała. Podpowiadamy, jak sobie radzić, gdy temperatura przekracza 30°C.

Letnie upały i ostre, palące słońce mogą być niebezpieczne dla osób w każdym wieku. Wraz ze wzrostem temperatury na zewnątrz rośnie ryzyko odwodnienia, przegrzania organizmu, a nawet udaru. Dla osób powyżej 60. roku życia takie dni są szczególnie trudne. Wiele z nich ma różne problemy zdrowotne, a upał stanowi dodatkowe obciążenie dla organizmu. Właśnie dlatego, kiedy temperatura przekracza 30°C, osoby starsze powinny zmienić swoje codzienne nawyki.

Jak przygotować mieszkanie na upał?

Aby zminimalizować wpływ upału na temperaturę w mieszkaniu, najlepiej nie otwierać okien i dodatkowo zastonić je ciemniejszymi zasłonami, żaluzjami lub roletami. Szczególnie dotyczy to pokoi z ekspozycją południową lub zachodnią. Mniej znanym, choć powracającym do łask, sposobem jest wieszanie w oknach mokrych zasłon. Stosowały go już nasze babcie. Jest to proste i skuteczne rozwią-

zanie, którego efekty można poczuć niemal od razu. W upalne dni atmosferę w mieszkaniu może poprawić też wentylator. Dzięki jego pracy powietrze nie nagrzewa się tak szybko wskutek wprowadzenia go w ruch. Wietrzenie pokoi oraz spacerowanie najlepiej odłożyć na wczesny rano lub wieczór.

Jak się ubrać, gdy żar leje się z nieba?

Kiedy temperatura na zewnątrz przekracza 30°C, osoby starsze powinny ograniczyć wyjścia z domu – najlepiej wychodzić rano (do godz. 11:00) lub po południu (po godz. 15:00). Jeśli jednak w upalny dzień senior musi wyjść z domu, powinien się do tego odpowiednio przygotować, stosując się do poniższych zasad.

Najlepiej założyć lekkie, przewiewne ubranie, uszyte z naturalnych tkanin, takich jak bawełna czy len.

- Obowiązkowo trzeba ochronić głowę kapełuszem lub czapką.
- Dla stóp najlepszym wyborem będą sandały. Seniorzy, którzy nie potrafią nawet w upał wyjść bez skarpet, niech wybiorą te bambusowe lub w 100% bawełniane.
- Nie można zapomnieć o stosowaniu kremu z filtrem, co najmniej z SPF 15+, na odsłonięte części ciała. Na twarz

najodpowiedniejszy będzie ten z SPF 50+. Należy ochronić oczy dobrej jakości okularami przeciwsłonecznymi, oczywiście z filtrem UV.

- Warto zabrać ze sobą butelkę wody.

Po powrocie do domu zmęczenie i opuchliznę nóg pomogą zmniejszyć spraye chłodzące z wyciągiem z kasztanowca, arniki i mentolem, a także kąpiele stóp w wodzie z solą.

Zapobiegaj odwodnieniu

W upał zwiększa się zapotrzebowanie organizmu na wodę. Aby zadbać wówczas o odpowiednie nawodnienie, seniorzy powinni wypijać co najmniej 2,5 l wody (najlepiej mineralnej, niegazowanej). Poza ilością wypijanej wody ważny jest też sposób jej spożywania. Warto pamiętać, że nie można napić się na zapas. Płyn trzeba dostarczać systematycznie, przez cały dzień, w niewielkich porcjach. Aby wzbogacić smak wody, można dodać do niej plasterki cytryny, ogórka czy listki mięty. Świetnym sposobem na uzupełnienie płynów jest też włączenie do diety warzyw i owoców, takich jak arbuz, melon, mango, truskawki, seler naciowy czy ogórki, które w ponad 90% składają się z wody. Nie wszyscy wiedzą,

że do nawadniania organizmu nie nadają się kawa i herbata, ponieważ płyn te zwiększają wydalanie moczu, czyli odwadniają. W upały lepiej ich unikać.

Odpuść i zdrowo się odżywiaj

Osoby starsze w czasie upałów powinny dużo wypoczywać i zrezygnować z większych aktywności. W gorące dni warto postawić też na lżejszą, lekkostrawną dietę, bogatą w sezonowe warzywa i owoce – latem mamy ich najwięcej i są wówczas najsmaczniejsze. Można z nich przyrządzić mnóstwo świetnych i zdrowych posiłków (chłodników, sałatek czy koktajli na bazie naturalnego jogurtu czy kefiru), idealnych na upalne lato.

Sprawdź, jakie przyjmujesz leki

Niektóre leki mogą wywoływać reakcje fotoalergiczne. Do takich preparatów należą m.in. niektóre leki przeciw cukrzycowe, a także te stosowane w chorobach układu krążenia i schorzeniach reumatologicznych. Kłopoty skórne, a nawet silne reakcje alergiczne, mogą też spowodować często pijane przez seniorów zioła. Na czarnej liście znajdują się dziurawiec, nawłoc, nagietek i krwawnik.

Alup

Biała Fabryka

Ludwik Geyer
za młodu

Ojciec łódzkich FABRYKANTÓW

W naszym cyklu nie możemy pominąć Ludwika Gejera, który po raz pierwszy przybył do Łodzi w 1828 r. i w ciągu kilkunastu lat stał się największym przemysłowcem w mieście.

Pochodził z fabrykanckiej rodziny z Saksonii. Jego ojciec, Adam, był właścicielem fabryki wyrobów bawełnianych w Neugersdorf pod Löbau (Łużyce Górne - pol. Lubiniec). Ludwik (ur. 7 stycznia 1805 r. w Berlinie) był człowiekiem wykształconym, ukończył

sto jako ośrodek osadniczy dla tkaczy napływających z Wielkopolski, Śląska, Saksonii i Czech.

Ruchy w nieruchomościach

9 sierpnia 1828 r. Geyer podpisał z Komisją Województwa Mazowieckiego umowę, na mocy której otrzymał wsparcie rządowe w postaci: terenów budowlanych, pomocy przy budowie oraz licencji na sprowadzanie przędzy z obniżonym cłem. W zamian zobowiązał się do jak najszybszego uruchomienia 20 warsztatów tkackich i dojsca w ciągu 10 lat do produkcji

karskimi. Zajmowane przez Gejera tereny - po obu stronach ul. Piotrkowskiej, od ul. Czerwonej do południowych granic miasta - obejmowały obszar 32 hektarów. Do 1840 r. Ludwik stał się właścicielem czterech posesji - dwóch po obu stronach ul. Piotrkowskiej. Chronologicznie pierwsza była ta przy ul. Piotrkowskiej 284-286, po prawej stronie stawu, a drugą, z lewej strony, kupił w 1833 r. od zbankrutowanego drukarza Antoniego Wilhelma Potempy. Potem na licytacji Geyer nabył od rządu majątek przy ul. Piotrkowskiej 287-301 po zaginionym fabrykancie Langem, ale nie za gotówkę. Należność rozłożono mu na 28 rocznych rat, których nigdy nie spłacił.

Czwartą posesję, na południe od Jasienia, przy ul. Piotrkowskiej 303-315, zakupił po licytacji majątku Rundziehera, ale w formie wieloletnich spłat.

Szybkie inwestycje

Najpierw Geyer zbudował trzyizbowy, drewniany

dom, w którym zamieszkał z rodziną, i rozpoczął drukowanie perkalii. W 1833 r. wystawił murowany dom mieszkalny z falcjatką, z czterospadowym dachem. Jest to zachowany do dziś klasycystyczny dworek przy ul. Piotrkowskiej 286. W 1843 r. rzutki przedsiębiorca wybudował drugi murowany dom mieszkalny u zbiegu ul. Piotrkowskiej i Górnego Rynku (pl. Reymonta), z sześcioma izbami na parterze i trzema na piętrze, w którym zamieszkał rok później. Pomyślna koniunktura po powstaniu listopadowym i umiejętności Gejera zaowocowały szybkim rozwojem. Już w 1833 r. fabryka posiadała 33 warsztaty tkackie i 11 stołów do drukowania perkali. Do tego odbierała wyroby od 100 tkaczy chałupników w Pabianicach i od 60 w Łodzi. W 1835 r. Ludwik Geyer był już na tyle silnym przedsiębiorcą, że przystąpił do budowy nowej, wielkiej przędzalni i tkalni mechanicznej. Nazwano je Białą Fabryką, bo w przeciwieństwie do późniejszych budynków fabrycznych, była otynko-

wana. Geyer stał się w tym czasie największym łódzkim przemysłowcem.

Pierwszy łódzki komin

Na posesji przy ul. Piotrkowskiej 284-286 Geyer wystawił najpierw kilkanaście parterowych budynków, m.in. farbiarnię i płuczkarnię, a pomiędzy stawem a dworkiem stanęła drukarnia perkalu. W budynku fabrycznym, wzniesionym w latach 1835-1837, Ludwik Geyer umieścił parową przędzalnię i mechaniczną tkalnię. Biała Fabryka posiadała wymiary 122 x 29, 25 x 25 łokci. Na wszystkich kondygnacjach znajdowały się dwie sale z 26 oknami wychodzącymi na ul. Piotrkowską. Na dachu pokrytym gontami

znajdował się belweder, wsparty na czterech drewnianych kolumnach, z platformą krytą cynkiem - roztaczał się stąd piękny widok na okolicę. Pod daszkiem umieszczono dzwonek, wzywający robotników do pracy. W 1838 r. dobudowano do korpusu przędzalni, z lewej strony, trzypiętrowy pawilon, a w podwórzu wykończono murowany budynek, gdzie pod koniec 1838 r. Geyer zainstalował pierwszą w Łodzi maszynę parową o mocy 60 KM. Tu stanął też pierwszy łódzki komin fabryczny. Trzypiętrowy pawilon z prawej strony przędzalni dobudowano w 1848 r.

O dalszych losach pierwszego lodzermenscha napiszemy w kolejnym odcinku.

agr

Klocki drukarskie z fabryki Gejera ze zbiorów Centralnego Muzeum Włókiennictwa

Akademii Berlińskiej i rozpoczął pracę w fabryce ojca. Interesy nie szły jednak dobrze. W 1828 r. przeniósł się do Łodzi, zwabiony polityką rządu Królestwa Polskiego, promującego mia-

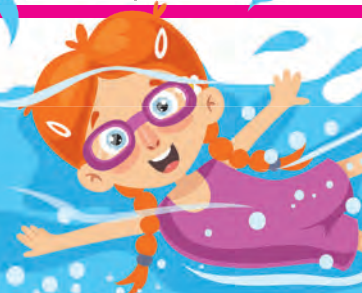
bawełnianej na 100 warsztatach tkackich. Przywieziony z Saksonii majątek nie był wielki, ale wystarczył na początek na założenie zakładu z 12 warsztatami tkackimi i kilkoma maszynami dru-

Dworek Ludwika Gejera przy ul. Piotrkowskiej 286

FOT. MATERIAŁY ARCHIWALNE, ENVATO ELEMENTS

Nad WODĘ blisko Łodzi

W upalne dni chętnie szukamy ochłody nad wodą. Na szczęście, jeśli chcemy popływać lub odpocząć na plaży, wcale nie musimy wyjeżdżać nad morze czy mazurskie jeziora. Niedaleko Łodzi znajdują się bowiem miejsca pełne atrakcji, gdzie możemy miło spędzić czas z młodszymi i starszymi dziećmi.

Kajakiem po Pilicy

Lubicie aktywny wypoczynek? Koniecznie wybierzcie się na kajaki, np. nad Pilicę! Spływy organizowane są tu na kilku trasach, które różnią się długością i czasem trwania, ale wszystkie obfitują w ciekawe przyrodniczo miejsca i urokliwe zakola. Na trasie z pewnością znajdziecie też małe, zaciszne plaże, gdzie można będzie odpocząć i popluskąć się w wodzie. Wybierając się na spływ, pamiętajcie, że trwa on kilka godzin, dobrze więc zadbać o prowiant – dzieci na pewno zgłodnieją podczas wyprawy. Przy okazji warto odwiedzić pierwsze w Polsce muzeum poświęcone rzece oraz Skansen Rzeki Pilicy w Tomaszowie Mazowieckim.

W Internecie znajdziecie wiele firm zajmujących się organizacją spływów, dlatego warto porównać ich oferty, żeby dobrać program wycieczki idealny dla swojej rodziny.

Wakeboard na zalewie Mrożyczka

Zalew Mrożyczka jest idealnym miejscem na wypad z dziećmi nad wodę. Po jednej stronie znajdują się kąpielisko z plażą, molo z drewnianą altaną, boiska do sportów plażowych, plac zabaw dla maluchów i wypożyczalnia sprzętu wodnego, a po drugiej – Central Wake Park, gdzie można spróbować swoich sił w wakeboardingu. Ten gwarantujący świetną zabawę sport polega na tym, że suniemy po powierzchni wody na desce, trzymając się liny, która podpięta jest do wyciągu. Instruktorzy podpowiedzą, jak w bezpieczny sposób uprawiać wakeboarding. Na miejscu znajduje się także wypożyczalnia sprzętu dla dzieci i dorosłych. Dodatkowo na terenie ośrodka znajdziecie plac zabaw, miejsce do relaksu i tor do skimboardu.

Adres: Mrożyczka – ul. Swoboda 2, Głowno; Central Wake Park – ul. Wygody 4, Głowno

Beach soccer na Malince

Zgierska Malinka to świetne miejsce rekreacji dla rodzin z dziećmi. Na jakie atrakcje możecie tu liczyć? Przede wszystkim jest tu duże kąpielisko z plażą, pomostami i ścieżkami spacerowymi dookoła. Mnóstwo świetnej zabawy gwarantują dzieciom place zabaw: wodny i klasyczny. Na terenie ośrodka znajdują się również atrakcje dla starszych dzieci, m.in. tor do pumtracku, boiska do siatkówki plażowej i beach soccerra (czyli plażowej piłki nożnej), boisko do mini piłki nożnej i koszykówki oraz strzelnica golfowa.

Adres: ul. Malinka, 95-100 Zgierz

Moc zabawy w Lewitynie

Równie ciekawym miejscem w pobliżu Łodzi jest pabianicki Lewityn. Znajdziecie tutaj atrakcje zarówno dla maluchów, jak i starszych dzieci. Te pierwsze będą miały mnóstwo radości z pluskania się w wodzie oraz szaleństw w wodnym parku zabaw. Starszaki mogą też skorzystać z infrastruktury sportowej, choćby boiska do piłki plażowej czy pumtracku. Wiele frajdy sprawi wszystkim wypożyczenie wodnego roweru albo kajaków. A jeśli znudzi Wam się plażowanie, możecie sprawdzić siły w pobliskim parku linowym.

Adres: na terenie MOSiR Pabianice, ul. Bugaj 110

INFO

Nad wodę w Łodzi
Jeśli nasze propozycje wciąż są dla Was nieosiągalne ze względu na zbyt dużą odległość, możecie skorzystać z jednego z łódzkich kąpielisk. Zatem pakujcie kostiumy, ręczniki i krem z filtrem i korzystajcie z pięknej pogody. Listę łódzkich basenów i kąpielisk znajdziesz po zeskanowaniu kodu QR.

MIEJSCE DLA ZAANGAŻOWANYCH

ŁÓDZKIE CENTRUM OBYWATELSKIE

Reprezentujesz łódzką organizację pozarządową? Pracujesz bądź planujesz podjęcie pracy w trzecim sektorze? Jeżeli tak, Łódzkie Centrum Obywatelskie jest miejscem, o którym warto pamiętać.

Łódzkie Centrum Obywatelskie zostało stworzone z myślą o osobach, które działają lub chcą działać na rzecz lokalnej społeczności. Podstawową ideą, stojącą za działaniem Centrum, jest wymiana – dzielenie się wiedzą, doświadczeniem, umiejętnościami i kontaktami. W końcu nie ma lepszego sposobu na poprawę efektywności sąsiedzkiej współpracy niż sieciowanie!

Szklanka do połowy pełna!

Większa aktywność mieszkańców a nie tylko mieszkańek to wynik po-

zytywnych zmian w ich otoczeniu. Do jej rozwoju zdecydowanie przydadzą się organizacje – jak to działa? Przede wszystkim chodzi o poczucie sprawczości i odpowiedzialność za otoczenie. Zróbmy szybki test: jak często zdarza Ci się spojrzeć na swoją okolicę i powiedzieć z przekonaniem, że jest pięknie? Czy masz pomysł, co zrobić, by było bardziej urokliwe? Czy bierzesz sprawy we własne ręce? Jeżeli tak, pewnie wiesz już wszystko o Łódzkim Centrum Obywatelskim. Jeżeli nie, działająca w Twojej okolicy organizacja pozarządowa może Ci pomóc, zainspirować Cię do działania, wesprzeć w inicjatywie lub zwyczajnie udowodnić, że „jednak się da”. Właśnie po to powstało Centrum.

Lokalne złote rączki

Każdy specjalista, by działać skutecznie, potrzebuje

narzędzi. Z jednej strony, trzeba te narzędzia mieć, z drugiej, przydałoby się umieć ich używać. Łódzkie Centrum Obywatelskie to właściwie taka narzędziowa skrzynka dla pozarządówki – znajdziesz w niej dobrze wyposażone pomieszczenia, przeznaczone do prowadzenia spotkań, jak również organizowane już ciekawe szkolenia i warsztaty – doradztwo specjalistyczne, oferty umożliwiające podnoszenie kompetencji, szkolenia związane z pozyskiwaniem grantów czy warsztaty z efektywnego zarządzania komunikacją i dialogiem.

Organizacja na rzecz organizacji

W 2023 r. organizacją odpowiedzialną za prowadzenie Łódzkiego Centrum Obywatelskiego jest Stowarzyszenie Społecznie Zaangażowani. Założenie

„Społecznie” w 2013 r. było odpowiedzią na potrzeby lokalnego podwórka – Starego Polesia. Jedną z pierwszych i bardzo udanych inicjatyw, która wciąż ma się dobrze, jest społeczny, kreatywny dom kultury „Miejsce Spotkań”. Społeczny, bo realnie otwarty na działania grup, organizacji i osób. Kreatywny, bo lista realizowanych w nim projektów i inicjatyw jest niewyczerpana!

Miejsce, w którym każdy jest sąsiadem...

Obszary działalności Stowarzyszenia z roku na rok obejmowały kolejne grupy społeczne. I tak działająca od 2015 r. świetlica dla dzieci i młodzieży w wieku 6-17 lat organizuje warsztaty i spotkania dla dzieci z całej Łodzi, a udział organizacji w Senioraliach w 2017 r. zapoczątkował projekty aktywizujące se-

niorów i seniorki. Z kolei założenie grupy „Społeczni Opiekunowie Drzew” jest najlepszym przykładem oddolnej inicjatywy lokalnej społeczności, której zależy na ochronie zielonych zasobów miasta. Po pandemii w „Miejscu Spotkań” stworzona została Kawiarenka Naprawcza – miejsce przy ul. 28 Pułku Strzelców Kaniowskich 9 bud. 5 jest wprost idealne dla ludzi lubiących majsterkowanie, naprawianie, budowanie. Agnieszka Reiske i Szymon Iwanowski stanowią trzon Stowarzyszenia. Ich pomysły, działania i inicjatywy, często

innowacyjne, spotykają się z ogromnym zainteresowaniem. Dlaczego? Bo są odpowiedzią na realne potrzeby i problemy mieszkańców i mieszkanki. Już dawno nie tylko Starego Polesia, ale całej Łodzi. Mówiąc o „Społecznie” nie można pominąć ich zaangażowania w pomoc humanitarną dla ludzi uciekających przed wojną w Ukrainie oraz tego, że od października 2022 r. prowadzą punkt pomocy dla uchodźców – HUB Spilno – finansowany przez organizację międzynarodową UNICEF.

Karolina Pawlik

INFO

Łódzkie Centrum Obywatelskie wspiera organizacje pozarządowe. Dzieli się nie tylko własnymi doświadczeniami i umiejętnościami, ale też zaprasza innych ekspertów, by stale się rozwijać.

Jeżeli wiesz, co mogłoby wyglądać lepiej w Twojej okolicy, znasz organizację pozarządową, którą mogłoby wesprzeć Łódzkie Centrum Obywatelskie, to tak – jesteś ekspertem lub ekspertką od swojej przestrzeni. I nieoficjalnie należysz do organizacji pozarządowej – w końcu jesteś społecznie zaangażowana/y!

WE BUILD
MISSION CRITICAL
PRODUCTS FOR
LEADING UK BRANDS

BUDUJEMY KLUCZOWE PRODUKTY
DLA WIODĄCYCH BRYTYJSKICH MAREK*

600
LAT ŁÓDZI

#PeopleBehindTech

FOT: ŁÓDŹ.PL

KOLEJNE MEDALE NA 600-LECIE ROZDANE

Za wsparcie dla miejskich szkół, popularyzowanie historii miasta, wspieranie osób niepełnosprawnych, wkład w rewitalizację budynków. Kolejne medale powędrowały do zasłużonych dla Łodzi i jej mieszkańców. Druga z serii uroczystości została zorganizowana w Muzeum Miasta Łodzi przy ul. Ogrodowej.

Do medali na 600-lecie Łodzi każdy mógł zgłosić pełnoletnie osoby, które powinny zostać docenione i wyróżnione za dotychczasowe działania realizowane na terenie miasta. To forma podziękowania i wyróżnienia ich ciężkiej, bezinteresownej i czasami niewidocznej w mediach pracy. W pierwszej fazie zgłoszono 1200 kandydatów, z których finałową sześćsetkę wybierała kapituła pod honorowym kierownictwem Prezydent Łodzi.

Medaliści to przedstawiciele wszystkich obszarów życia publicznego – naukowcy, ludzie kultury, znawcy Łodzi, nauczyciele, sportowcy, ale również „zwykli” mieszkańcy, których niezwykła codzienna praca nie była dotąd znana szerokiemu kręgowi odbiorcy. W skład Kapituły Medali na 600-lecie Łodzi weszli: sportowiec Marcin Gortat, dr Tomasz Karauda, publicysta Błażej Lenkowski, producent filmowy Piotr Dzięcioł, przedsiębiorca Jacek Szwajcowski oraz dyrektor Muzeum Miasta Łodzi Magda Komarzeniec (przewodnicząca Kapituły). Wręczenia medali będą organizowane do końca jubileuszowego roku. Zdjęcia z uroczystości można znaleźć pod hasztagiem #medale600.

PaŚ

Medale na 600-lecie Łodzi 10 lipca dostali:

Zofia Adamczewska
Sebastian Adamkiewicz
Krzysztof Ambroziak
Delfina Ambroziak
Amit Lath
Ryszard Andrzejczak
Paweł Augustyniak
Wojciech Augustyniak
Sebastian Bakalarczyk
Zofia Baranowska
Iwona Bartosik
Karol Tomasz Bartosik
Sylwester Bednarek

Bożena Będzińska-Wosik
Ireneusz Bińczak
Jolanta Bobińska
Ryszard Bonistawski
Alicja i Andrzej Brzozowscy
Elżbieta Budny
Justyna Burzyńska
i Maciej Lebedowicz
Dorota Ceran
Jolanta Chełmińska
Władysław Cichy
Łukasz Cieślak
Aneta Dalbiak
Jolanta Daszyńska
Dorota Dekiert

Krzysztof Dudek
Aleksandra Dulas
Monika Dyla
Katarzyna Gadomska
Tomasz Gołębiowski
Dawid Gurfinkiel
Gabriela Joanna Halakiewicz
Piotr Radosław Hammer
Jarostaw Jagielski
Marek Janiak
Tomasz Jurczak
Anna Jurek
Ewa Kamińska-Bużatek
Symcha Keller
Michał Kędziński

Karolina Kołodziej
Tomasz Kopytowski
Włodzimierz Korcz
Sławomir Kowalewski
i Marian Lichtman
Katarzyna Krakowska
Jakub Kronenberg
Tomasz Krysiński
Adam Kszczot
Marek Kubacki
Krzysztof Antoni Kuczyński
Mieczysław Kuźmicki
Janusz i Kazimiera Lange
Lech Leszczyński
Szymon Łatkowski

Kamil Maćkowiak
Michał i Paweł Marciniakowie
Magdalena Michalak
Mirosław Henryk Michalski
Ida Mackiewicz-Florczak
Jolanta Mikołajewska
Józef Młynarczyk
Barbara Mrozińska-Badura
Krzysztof Najman
Dorota Ossowska
Krzysztof Ostrowski
Jarostaw Pecza
Piotr Piątkowski
Agnieszka Płoszaj
Konrad Pokutycki

Patryk Robacha
Ada Rybka
Agnieszka Rzerica
Dominik Senator
Barbara Sokotowska-Urbańczyk
Michał Styś
Mateusz Szurek
Anita Werner
Anna Maria Wesołowska
Małgorzata Wiśniewska
Ewa Zochowska

Stronę przygotowała redakcja najpopularniejszej w Polsce
SERII KRZYŻÓWEK Z KORONĄ

Nagły poryw wiatru nad jeziorom	Ignacy Rzecki z "Lalki"	Element upręży nakładany na głowę konia	Zamiast wiecznego pióra	Akcja sabotażystów	Odtwarzana przez aktora	Zasłona na twarzy muzulmanki	Derka, pled	Nieudane kopnięcie w piłkę	Część szaty kapucyna	Odpad w stolarni	
Płowa antylopa	13	Pomocnik mistrza patelni	Żona Johna Lennona	6		11	Kara pozbawienia czci	14	5	2	
Jan Sebastian, muzyk		Padlinożerny ssak	Film z Agatą Kuleszą	Wielki wysiłek, znój	Plama na honorze	Żydowskie imię męskie	Do segregowania	Zbiera się na dzień	Miasto nad Mleczną	Śmietanka towarzyska	Rozpuszczalna kawa zbożowa
Tłoczy krew	Tor wyścigów konnych	8	9	10		Marka napojów	Ze szczytem	W powietrzu	Pierwszy król izraelski	"Con ... Lot Skażalców"	
Ojczysta wyspa Odysa	Inkaskie bóstwo słońca		1	Karma dla bydła	Bohater "Ferdurke"	Holenderskie miasto			Zandberg, polityk	12	Mimowolny ruch mięśni twarzy
7		3	Constans w równaniu			Kondycyjny dla kadrowiczów	Brzeg kapelusza	15	4		Brana przez krawca
						Plaster szynki					

Rozwiązaniem jest tytuł piosenki zespołu Dwa Plus Jeden.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

Słynna nagroda filmowa	Dopływ Sanu	Komplet znaczków z poczty	Fiolek alpejski	Poruszają się, gdy patrzymy na grających skrzypków	Obszar pokryty osadami z powodzi	Drobne kuliste cukierki	Jedna ze służb specjalnych	Kardynał z powieści o muszkietierach	Wysłany w kopercie		
	4		Zarządza firmą	10		Remus dla Romulusa jako brat					
Człowiek, któremu brakuje energii do działania	Twórca nowel i powieści	Linie twarzy		3	Altówka miłosna, instrument muzyczny	Wielka papuga	Miesza kwasy z zasadami	Wdzięk, czar	Zakopiański gawędział	Dawna sypialnia	
	Marka zamków do drzwi	Cykada	8	Słynny turyński		7	Rybna do kanapek	Spór, sprzeczka	Wiązana na głowie		
Banalne, pospolite wyrażenie	Kanał filmowy	Drakula z horrorów	Cyganka z opery	Śmieszność utworu	Jennifer, aktorka		11	Np. pięciokąt	Żona Zeusa	15	Smród, fetor
					9						
Liga hokeja				Resztką z odciętej gałęzi	Szedł suchą szosą		5	Z nocami w tytule filmu	Cesarz japoński		6
Kraj graniczący z Meksykiem	Wygodny mebel w salonie	1	14		Drugi pokos traw		13		Indiańska trucizna	12	2

Rozwiązaniem jest tytuł polskiej komedii kryminalnej.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

„Krzyżówki z Koroną”
-DOSKONAŁE O KAŻDEJ PORZE ROKU

KORONA

SUDOKU ŁATWE

2		7	1	6	8		5
		9		7	6		
	4					3	
9			5	8			7
		4			9		
8			7	9			1
	6						8
		8		1	2		
3		2	6		7	5	4

SUDOKU ŚREDNIE

6				7			
2				5	9		4
	9	3	2			5	
	6		4				
	1			8			4
				7		6	
	2				6	4	1
8		7	5				9
				9			3

SUDOKU ŚREDNIE

		6		8			9
2	8		1				3
					5		7
		8	3	6		7	
7							4
	9		5	7	3		
1			9				
	4				8		2
	5			2		4	

Sudoku przygotowała redakcja najpopularniejszej w Polsce serii Krzyżówek z Koroną

TU NAS ZNAJDZIESZ W PONIEDZIAŁKI, ŚRODY I PIĄTKI

DARMOWA GAZETA „ŁÓDŹ.PL“ JEST DOSTĘPNA W MIEJSCACH:

- Wszystkie **FILIE BIBLIOTEKI MIEJSKIEJ**
Sprawdź adresy na WWW.BIBLIOTEKA.LODZ.PL
- **MIEJSKIE CENTRA MEDYCZNE**
- Lokalizacje **URZĘDU MIASTA ŁÓDZI**
- Filie **MIEJSKIEJ STREFY KULTURY**
- **OGRÓD BOTANICZNY**
- **ORIENTARIUM**
- **OGRÓD BOTANICZNY\PALMIARNIA**
- **AQUAPARK FAŁA**
- **WODNY RAJ**
- Wybrane sklepy **DELIKATESY MIĘSNE GROT**
- Większość **DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ**
- **CAFFE PRZY ULICY**
- **Cukiernie DYBAŁSKI**
- **RYNKI** na terenie miasta
- Wybrane lokalizacje **Zakładu Piekarsko-Cukierniczego PIEKARENKA**
- **AUTOBUSY I TRAMWAJE MPK** na głównych liniach
- **PRZYSTANKI KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ** przy głównych arteriach miasta
- Tereny **SPÓŁDZIELNI MIESZKANIO-WYCH**
- **MANUFAKTURA**
- W części sieci **GAMA**
- Siedziba **ŁSI**
- **E.LECLERC** sklep i stacja benzynowa
- **CARREFOUR** Zarzewska
- **CH JAGIENKA**
- **KWADRACIAK** Inowrocławska/Żubardzka
- **POD ZEGAREM** Żubardź
- **DJ-MAR** Turnie 1
- Wiele **SKLEPÓW SPOŻYWCZYCH** na terenie Łodzi
- **PH ORANŻADA** Wujaka 7, Pojezierska 2/6
- **Z PIECA RODEM** wszystkie lokalizacje na terenie Łodzi
- **BIESIADA CATERING** Stefana 2
- **RAJSKIE JADŁO** Traktorowa 63
- **SUSHI KUSHI** Roosevelta 7
- **BAR U JANOSIKA** Janosika 52
- **ORION Business Tower** Sienkiewicza 85/87
- **CENTRUM BIZNESU** Piłsudskiego 3
- **BIUROWIEC** Piotrkowska 270
- **TEXTORIAL PARK** Fabryczna 17
- **CENTRUM BIZNESOWE** Milionowa 21
- **CENTRUM BIZNESOWE FAKTORIA** Dowborczyków 25
- **TEO PARK** Wersalska 47
- **STARA DRUKARNIA** Gdańska 130
- **BIUROWIEC** Politechniki 22/24
- **URBANICA** Wróblewskiego 18
- **Biuro COTTON HOUSE** Sterlinga 27/29
- **NOWA FABRYCZNA** Składowa 35

kolportaz@biblioteka.lodz.pl

Złap za uchwyt, odchyl klapę i weź gazetę „ŁÓDŹ.PL“

UWAGA

Gazetę znajdziesz w autobusach i tramwajach MPK na głównych liniach

ŁODZIANIN Z MEDALEM MISTRZOSTW EUROPY!

Tomasz Rzeńca (UKS Orientuś Łódź) zdobył brązowy medal podczas rozgrywanych w bułgarskim Velingradzie Mistrzostw Europy Juniorów w Biegu na Orientację.

Łodzianin, biegnąc na trzeciej zmianie polskiej sztafety szesnastolatków, ukończył trudną, górzystą trasę na trzecim miejscu w gronie zespołów

z 26 państw. Mistrzami zostali Czesi, a srebrne medale przypadły Szwajcarom. Tomek, którego trenerem jest starszy brat - Piotr Rzeńca, był bliski zdobycia medalu także w indywidualnym biegu sprinterskim, w którym zajął czwarte miejsce w stawce 96 zawodników, tracąc na prawie 3-kilometrowej trasie zaledwie 9 sekund do podium.

Medal Tomka jest już szóstym w rodzinnej kolekcji Rzeńców. Starsi braci stawali bowiem na podium mistrzostw Europy w latach 2012-2017. Najmłodszy zaś debiutował dopiero na tej imprezie dla zawodników w wieku 15-18 lat, ma więc realną szansę powiększyć medalowy zbiór w kolejnych startach.

W Bułgarii startował również drugi z zawodników UKS-u Orientuś - Antoni Trzeciak. Trzydzieste czwarte miejsce w blisko 100-osobowej stawce w biegu sprinterskim to dobry wynik podopiecznego Piotra Paszyńskiego. W najbliższych dniach do

rywalizacji o jeszcze cenniejsze trofea staną inni zawodnicy łódzkiego klubu. W rumuńskim Baia Mare w Młodzieżowych Mistrzostwach Świata wystartują Stanisław Pachnik i Ignacy

Słomczyński, trenowani przez Włodzimierza Gapińskiego, a w seniorskich Mistrzostwach Świata w Szwajcarii w reprezentacji Polski pobięnie Ewa Bernaciak. **PB**

FOT. MAT. PRAS.

Transferowa ofensywa

Do startu nowego sezonu Tauron Ligi jeszcze daleko, ale łódzkie zespoły już kompletują nowe składy. Podczas gdy mistrz Polski dokonuje jedynie kosmetycznych zmian, brązowe medalistki przechodzą gruntowną przebudowę. Kogo w kolejnych rozgrywkach zobaczymy na łódzkich parkietach?

Wszystko wskazuje na to, że barwy ŁKS-u w przyszłym sezonie będzie reprezentował prawie niezmienny skład. Większość zawodniczek podpisała nowe kontrakty, zostaje też

trener Alessandro Chiappini. Ze składu odeszły jak na razie dwie siatkarki. To rozgrywająca Angelika Gajer i przyjmująca Lana Scuka. Klub z al. Unii Lubelskiej szybko znalazł jednak zastępstwa. Na rozegraniu Robertę Ratzke wspomóż Paulina Zaborowska z Radomki Radom. Z kolei na pozycji przyjmującej zobaczymy Aleksandrę Dudek, która zeszły sezon spędziła w jednej z najsilniejszych lig świata, czyli w lidze tureckiej. - Myślę, że zadecydowało o tym to, jak wiele będę mogła się nauczyć w tym miejscu, i z jakimi ludźmi będę pracowała. Bycie w klubie, który został mistrzem Polski, jest

spełnieniem części ambicji, ale też wyzwaniem - mówi nowa zawodniczka ŁKS-u.

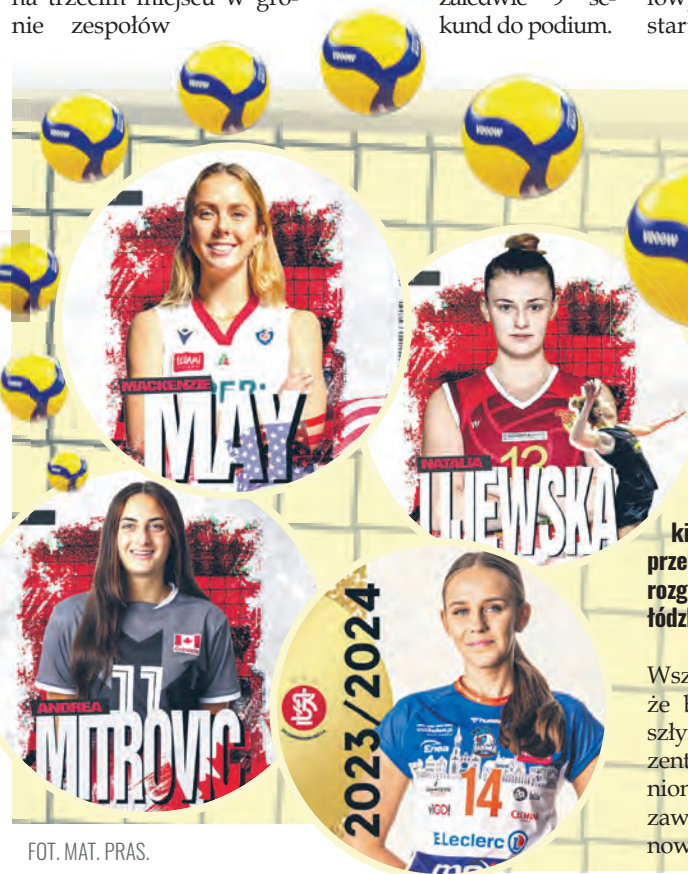
Budowlane od nowa

Znacznie poważniejsze zmiany czekają Budowlanych. Z drużyną pożegnały się już Dominika Sobolska-Tarasova, atakująca Melis Durul i Judyta Gawlak. Z kolei Julia Kąkol jeszcze przed końcem rozgrywek zakończyła karierę. W Łodzi nie będą też grały Justyna Kędziora i Aleksandra Kazała.

Wciąż nie wiadomo, co z Moniką Fedusio, choć nieoficjalnie mówi się o transferze. Na szczęście łódzki klub już zaczął uzupełniać luki. Na przyjęciu zobaczy-

my m.in. Natalię Lijewską, która dwa sezony spędziła w pierwszej lidze tureckiej. Pomoże jej reprezentantka Kanady, Andrea Mitrovic, która nie ukrywa zadowolenia z transferu.

- Jestem podekscytowana grą w Grot Budowlanych Łódź i mam nadzieję, że przyczynię się do sukcesów klubu, zarówno w Tauron Lidze, jak i w europejskich pucharach - zapewnia. Z Ameryki przyjedzie również Mackenzie May, która do tej pory grała w USA. Jest też i polski transfer. Na środku w Niebiesko-Biało-Czerwonym stroju wystąpi wychowanka Pałacu Bydgoszcz - Kinga Różyńska. **JB**

FOT. MAT. PRAS.

OGŁOSZENIA MIEJSKIE

PREZYDENT MIASTA ŁODZI

informuje, że w dniach od 12 lipca 2023 r. do 2 sierpnia 2023 r. na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104 wywieszona będą wykazy: nieruchomości przeznaczonych do oddania w użyczenie na czas nieoznaczony, położonych w Łodzi przy:

1. ul. Doroty 6/8 (część działki nr 245/1 w obrębie G-3, KW LD1M/00094640/7) na rzecz Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Doroty 6/8;
2. ul. Lorentza bez numeru (część działki nr 227/43 w obrębie P-7, KW LD1M/00033062/6) na rzecz Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Lorentza 6;
3. ul. Władysława Umińskiego 1/5 (część działki nr 320/11 w obrębie G-17, KW LD1M/00119518/5) na rzecz Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Władysława Umińskiego 1;
4. ul. Marcina Kasprzaka 67 (część działki nr 85/78 w obrębie B-45, KW LD1M/00142510/9) na rzecz Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Marcina Kasprzaka 67.

ROZMOWA Z TRENEREM

WIDZEW U PROGU SEZONU

Czy zmiana ustawienia to tylko zasłona przed sezonem? Jakich zawodników potrzebuje Widzew? Czy nowi gracze wkomponowali się w drużynę? Jaki jest plan na młodzieżowców? O tym wszystkim mówi Janusz Niedźwiedź – trener Widzewa Łódź.

Piotr Baleja: Czy na obozie przygotowawczym udało się zrealizować wszystko na 100%?

Janusz Niedźwiedź: Wszystko, co zaplanowaliśmy, udało się

zrealizować. Wdrożyliśmy nowe elementy taktyczne i szlifowaliśmy kolejne warianty gry. Pod kątem szkoleniowym jestem zadowolony. Mieliśmy problemy w meczach sparingowych, jeżeli chodzi o liczebność kadry. Część zawodników miała drobne dolegliwości.

No właśnie z tym zdrowiem jest problem w Widzewie.

To zawsze martwi, jeżeli zawodnik wypada

choćby z jednego mikrocyklu treningowego, jednak teraz trzeba brać pod uwagę, że mamy okres przygotowawczy, obciążenia są dużo większe. Jeśli chodzi o Jordiego Sancheza, to jego kontuzja niestety ciągnie się już od zeszłego sezonu. W przyszłym tygodniu będziemy mieli ostateczną odpowiedź, co z jego grą.

Jak zdrowie pozostałych graczy? Te drobne urazy są już zaleczone?

Wszyscy gracze wrócili we wtorek do zajęć. Oczywiście powoli wprowadzany jest Dawid Tkacz, który niedawno przeszedł operację. Wykonuje już zajęcia z piłką i w części ćwiczeń będzie uczestniczył z drużyną.

Tkacz musi na swoją kolej poczekać, a jak pozostała trójka nowych graczy aklimatyzuje się w zespole?

Antoni Klimek przeszedł pełen okres treningowy, podobnie Fran Alvarez i Luis Silva. Hiszpan pauzował w ostatnim meczu z Łęczną, był drobny uraz i nie chcieliśmy go pogłębiać. Silva złapał dobry kontakt z zespołem. Bardzo szybko zaadaptował się do naszych mechanizmów.

Widzew zmienił taktykę, już nie trójka, a czwórka obrońców. To zasłona dymna czy idzie nowe?

To nowe ustawienie daje nam więcej możliwości i możemy być jeszcze bardziej elastyczni. Część rzeczy pozostaje niemal niezmienną, choćby atak. Oczywiście to, co jest zaprezentowane na grafikach, to tylko baza. Ważne są poszczególne zadania – zakładanie pressingu, budowanie gry czy reagowanie na to, co dzieje się na boisku.

Po sparingach widać, że wróciła intensywność w pressingu, ale są problemy z defensywą. Jak ją uszczelnić?

Wprowadzamy kolejne elementy obrony pola kar-

nego. Ten pressing i wysoki odbiór piłki też jest bardzo ważny. Pracujemy nad zamykaniem przestrzeni w obronie niskiej i jak najszczelniejszym bronieniem ostatnich 25-30 metrów, które są kluczowe. Cały czas będziemy to doskonalić, bo ta praca potrzebna jest w dłuższym wymiarze, nie tylko przez 2-3 tygodnie okresu przygotowawczego.

Ernest Terpiłowski to nowy pomysł na „9” czy opcja z konieczności?

Ernest może grać na obu skrzydłach i w napadzie. W związku z problemami Jordiego musieliśmy szukać nowych rozwiązań i stąd ten pomysł. Jest dynamiczny, co pasuje do naszego stylu gry, gdzie szukamy podających prostopadłych za plecy obrońców. Chcieliśmy go sprawdzić w szerszym wymiarze podczas obozu przygotowawczego. Zaprezentował się solidnie i jest opcją w ataku. Oczywiście gra na skrzydłach cały czas pozostaje otwarta.

Mimo to tych opcji jest niewiele. Przed ostatnim sparingiem w klubie pojawił się nowy zawodnik?

To jest pytanie do Tomka Wichniarka. Wiem, że wciąż trwają rozmowy w sprawie sprowadzenia nowego napastnika.

Jakie pozycje wymaga jeszcze wzmocnienia?

Rozmawiamy w pionie sportowym o kolejnych wzmocnieniach. Zmiana usta-

wienia wymaga od nas gry większą liczbą pomocników. Przy systemie 3-4-3 w środku grało dwóch zawodników, 4-2-3-1 nasz wariant 4-4-2 z dziesiątką grającą blisko napastnika wymaga od nas większej liczby pomocników na boisku.

Jakie przewidywania na nowy sezon?

Jedni mówią, że ten sezon bezpośrednio po awansie jest trudniejszy, inni, że drugi taki będzie. My jako Widzew chcemy się rozwijać i stawiać kolejne kroki. Dla nas zawsze najważniejszy jest najbliższy mecz i na nim będziemy skupiać uwagę.

Czy w tym sezonie zawodnicy z akademii będą odgrywać większą rolę?

Filip Przybulek, Hubert Lenart, Ignacy Dawid i Kamil Cybulski byli z nami na obozie, zostali też zgłoszeni do rozgrywek i głównie z tej grupy będziemy selekcjonować do gry w Ekstraklasie. Ja od dawna powta-

rzam, że młody zawodnik swoją pracą musi zasłużyć sobie na grę. Naszą rolą jest dawać wsparcie i rozwijać tych graczy, jednak to już od samego zawodnika zależy, jak daną mu szansę wykorzysta.

ROZMAWIAŁ:
PIOTR BALEJA
FOT. RADOSŁAW JÓŹWIAK,
MARCIN BRYJA

Janusz Niedźwiedź na nowy sezon przygotował duże zmiany taktyczne

Czy Fran Alvarez wskoczy do pierwszego składu Widzewa?

ŁÓDZKA POGODYNKA

ŚRODA

28°C

Imieniny obchodzą:
Bruno, Euzebiusz,
Andrzej, Feliks,
Henryk, Jan

12.07

CZWARTEK

25°C

Imieniny obchodzą:
Ernest, Małgorzata,
Eugeniusz, Ezdrasz,
Jakub, Sara

13.07

FOT. ŁODZ.PL, ENVATO ELEMENTS, WIKIPEDIA

Rodzinne miasto

TWÓRCY ŁÓDZI PRZEMYSŁOWEJ

Pałac Izraela Poznańskiego przy ul. Ogrodowej to największa rezydencja fabrykancka chyba nie tylko w Polsce. Jej wnętrza składają się z wielkich salonów i kameralnych pomieszczeń mieszkalnych. Najokazalsza, południowa część budowli jest zwieńczona wypiętrzonymi, kopulastymi dachami i zdobiona figurami przedstawiającymi alegorie przemysłu. Pierwotny projekt autorstwa Hilarego Majewskiego został rozwinięty przez Adolfa Zeligsona i Franciszka Chełmińskiego.

Podczas przebudowy, w 1898 r., dobudowano ogród zimowy, a skrzydło południowe wydłużono w kierunku zachodnim, by na piętrze stworzyć salę balową. Od strony fabryki dobudowano do pałacu dwa pawilony: jedno-piętrową oranżerię ze szklaną kopułą i parterowy pasaż – łącznik między fabryką a pałacem. Dopelnieniem był

reprezentacyjny ogród spacerowy, wykonany wg projektu Leona Grabowskiego. agr

PAŁAC JAKICH MAŁO

Jedna z sal w pałacu przy ul. Ogrodowej

GÓRY WYSOKIE...

KARTKA Z KALENDARZA

12 lipca 1951 r. w Łodzi urodził się Piotr Pustelnik – wybitny alpinista i himalaista, doktor inżynierii

chemicznej, pracownik naukowy Politechniki Łódzkiej, Honorowy Obywatel Miasta Łodzi. Jako trzeci – po Jerzym Kukuczce i Krzysztofie Wielickim – zdobył wszystkie ośmiotysięczniki, czyli 14 szczytów, liczących powyżej 8000 m n.p.m. Koronę zamknęło wejście na Annapurnę (8091 m n.p.m.) 27 kwietnia 2010 r. o 13:45 czasu lokalnego. Pustelnik jest twórcą pro-

jektu „Trzy Korony”, czyli pomysłu na zdobycie Korony Ziemi, Koronki Ziemi (drugie co do wysokości szczyty kontynentów) oraz Korony Himalajów i Karakorum. Wychowanek, wieloletni członek i kilkakrotny prezes Akademickiego Klubu Górskiego w Łodzi. Do 2007 r. był redaktorem naczelnym miesięcznika górskiego „n.p.m.”. Laureat Explorers Festival w Łodzi oraz wielu innych wyróżnień, przyznawanych światowym indywidualnościom w dziedzinie eksploracji. W marcu 2011 r. dostał nagrodę Super Kolos 2010 za zdobycie Korony Hi-

malajów jako trzeci Polak i 20. himalaista na świecie. W 2016 r. został prezesem Polskiego Związku Alpinizmu.

W 2017 r. ukazała się książka Piotra Pustelnika, której współautorem jest dziennikarz i fotograf Piotr Trybalski – „Ja, pustelnik. Autobiografia”, w której opisane są niezwykle wysokogórskie historie.

Ciekawostką jest natomiast fakt, że sławny w świecie himalaista nie ukończył swojego pierwszego kursu wspinaczki skałkowej, gdyż instruktor uznał, że Piotr Pustelnik nie nadaje się do wspinaczki. agr

Piotr Pustelnik

KRYMINAŁKI ZNAD ŁÓDKI

RECEPTA NA BIZNES

Pewnego czerwcowego dnia w 1924 r. na dworcu Kaliskim aresztowano młodego człowieka, który wsiadał do pociągu w kierunku Poznania. Kawaler nosił na głowie czapkę Akademii Medycznej, białą z czarnym sznurem i zielonym otokiem, zwaną „deklem”. Policjantom powiedział spokojnie, że nazywa się Marian Gralecki i na wydziale lekarskim Uniwersytetu w Tuluzie zdaje ostatnie egzaminy na stopień doktora nauk medycznych. Na dowód tego przedstawił indeks uczelni, a w torbie podróżnej miał notatki akademickie i podręcznik do interny. Rzecz jednak w tym, że śledczy poszukiwali oszust, działającego w wielu miastach w kraju i na terenie Europy. Biorący udział w przesłuchaniu lekarz stwierdził, że młodzieniec nie ma najmniejszego pojęcia o medycynie, a eksperci potwierdzili fałszer-

stwo dokumentów. Lista zabiegów, a właściwie wybiegów, stosowanych przez młodego „doktora”, okazała się bardzo długa.

Marian wzbudzał zaufanie i szybko nawiązywał znajomości, po czym wydłubał gotówkę, wręczając fałszywe weksle na blankietach firmy produkującej aparaturę medyczną. Kwitował też wręczane sumy czekami z podrobionej książeczki PKO. Podobnie płacił za pobyt w hotelach, a od lekarzy pobierał zaliczki na zakup sprzętu. Jako „pan doktor”, za pieniądze, wystawiał również fałszywe recepty. Młody, inteligentny hochsztapler rozwinął swój biznes medyczny na skalę międzynarodową, a bazę wypadową urządził sobie w wynajętym mieszkaniu w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 6.

Podczas procesu zebrali się na jego koncie setki oszustw, za które trafił na kilka lat do więzienia. agr

ŁÓDŹ.pl

DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

Kolejne wydanie w piątek

14 lipca

GALERIA ŁÓDZKICH KAMIENIC I DETALI

Ozdoba architektoniczna na fasadzie kamienicy przemysłowca Dawida Prussaka przy ul. Zachodniej 105, zbudowanej w 1986 r. wg projektu Gustawa Landaua-Gutentegera

ŁÓDZKIE GAWĘDY

NA STRAŻY PORZĄDKU

W pierwszych dekadach XIX w. władza policyjna należała w Łodzi do burmistrza, a od 1841 r. do prezydenta. Było to bardzo odpowiedzialne stanowisko, o szerokich kompetencjach w sprawach publicznych. Łodzianie zwracali się do burmistrza nawet o rozstrzygnięcie sporów rodzinnych. Prezydent Franciszek Traeger (1844–1862) wraz z miejskim policjantem codziennie przemierzał bryczką całą ul. Piotrkowską, sprawdzając porządek i zwracając szczególną uwagę na karczmę. W ratuszu na parterze mieścił się areszt policyjny,

przewidziany na 10 osób. W latach 1847–1851 bywało tam ok. 500 osób rocznie. W latach 1844–1845 Łódź opuściło ok. 2000 osób, czyli

Franciszek Traeger

prawie 13% ludności. Władze miejskie obawiały się nadmiernej emigracji wykwalifikowanych tkaczy, co groziło upadkiem przemysłu w mieście. Wielu rękodzielników zadłużało się u osób prywatnych i nie spłacało rządowych pożyczek. Aby zatrudnić bezrobotnych, władze municipalne zorganizowały dla kilkuset tkaczy prace nakładcze. Rząd dostarczył 4500 rubli, za które kupiono przędzę bawełnianą ze składu Geyera. W połowie XIX w. plągą stało się również pijaństwo, a ruch przeciwalkoholowy doprowadził do wydania ustawy i zarządzeń ograniczających liczbę szynków. Karczmy musiały być w nocy zamknięte, zabroniono podawania wódki osobom nietrzeźwym i sprzedaży alkoholu na kredyt. agr